

Ще стартира ли успешно търговският регистър

Проф. г-р Вихър
КИСКИНОВ

Съществената промяна в българския търговски регистър се мотивира с изисквания за бързина, удобство и доверие. Очакванията са големи и до известна степен – обосновани. Няма съмнение, че електронният търговски регистър ще е по-рационално решение в сравнение с традиционната система. Преходът е радикален и именно поради това следва да бъде извършен така, че правото да се възползва от преимуществата на новите технологии, а не да създава фикции в стремежа си да преодолее или да овладее техни оригинални качества.

Чуждестранната практика. България не е първата страна, в която се въвежда тази новост. Световният опит показва няколко степени в електронизацията на регистрите, които обхващат пространството между двата полюса: първият – регистрация с хартиени документи и действително електронни регистри. Електронен търговски регистър не означава непременно подаване на заявления и документи за регистрация на търговец по електронен път. Европейската Директива 2003/58/ЕО не съдържа безусловно изискване за представяне на заявления и документи изцяло по електронен път.

Не всички национални законодателства предвиждат приемане на електронни документи от регистратора. Редица държави поддържат съвременни регистри, но документите по регистрацията се приемат само на хартиен носител. Регистрите на Лат-

ПРЕЗ ИЗМИНАЛАТА СЕДМИЦА стана ясно, че новият търговски регистър вече се тества в реални условия във Варна и Габрово. Работата по него вече се следи от специален обществен съвет. В него влизат представители на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България, стопанската камара и търговско-промишлената палата, Агенцията по информационни технологии, „Информационно обслужване“, независими IT специалисти и съдии. Те контролират как работи новият регистър и дали от 1 януари 2008 г. фирмите ще могат да се вписват по новата система. В три статии ще представим правните проблеми, чието решаване е условие за действие на електронния търговски регистър.

вия и Австрия са електронни, но заявления и документи за регистрация се подават само в хартиен формат. Регистърът на Хонконг не приема електронни документи, няма и планове за подобно развитие. Само компании, които имат голям брой акционери, могат да представят техния списък пред регистъра във формата на CD-ROM, като файловете трябва да бъдат електронно подписани.

Държави, които допускат частична или пълна регистрация чрез електронни документи, са предвидили редица защитни мерки. В Италия и Унгария регистрирането на търговец може да стане с електронни документи, но законодателствата на тези страни съдържат редица условия, процедури и характеристики на електронните документи, които създават високо равнище на сигурност, стабилност и доверие в търговския регистър. Само малка част от тези условия присъстват в българското законодателство. Изпълнението на някои от тях налага създаване на нова нормативна уредба и внедряване на нови технологии от българските доставчици на удостоверителни услуги.

Българският Закон за тър-

говския регистър (ЗТР) и наредбата за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър (НВСДТР) предвиждат подаване на заявления и документи към тях в електронна форма, предавани по електронен път. Законът и наредбата не ограничават тази възможност спрямо видове търговци и видове вписвания. Възниква въпросът възможно ли е всички видове заявления и документи по регистърното производство да бъдат подавани по електронен път.

В наредбата са уредени 9 вида заявления за първоначална регистрация, 17 вида заявления за промени, прекратявания и заличавания, 4 вида заявления за залог и 9 вида заявления за преобразувания, прекратяване и ликвидация. Към тях се добавят още 19 вида подлежащи на обявяване актове. Самостоятелен вид е заявлението за запазване на фирма. В това многообразие от заявления и документи към тях се открояват няколко вида изисквания.

Първо, във всички случаи на първоначална регистрация (с изключение на едноличен търговец) се представят документи с нотариално заверени подписи. Изисква-

нето е налице за събирателни, командитни, акционерни дружества, дружества с ограничена отговорност, кооперации, клонове на чуждестранни търговци, прокура и откриване на клон. Този вид документи са извън приложното поле на Закона за електронния документ и електронния подпис (ЗЕДЕП), тъй като попадат в даденото в него определение на квалифицирана писмена форма. Самият закон изключва възможността тези документи да бъдат електронно подписвани и представяни в електронна форма.

Второ, изискват се документи, които не произхождат от заявителя и поради това той не винаги разполага с електронни варианти. Такива например са документи от чуждестранни институции, съдебни решения, банкови документи, доказателства за връчени покани и пр.

Трето, изискват се образци на саморъчни подписи. Нито ЗТР, нито ЗЕДЕП уреждат случая на положен образец на саморъчен носител, след което сканираният образ да бъде подписан с електронен подпис на търговеца, положил саморъчния подпис. По-разумни са аргументите, които разглеждат саморъчния подпис като „саморъчно изписано изявление“, което според ЗЕДЕП не може да бъде удостоверявано с електронен подпис.

Анализите може да се конкретизират до изчерпателност, но изводът е един – в преобладаващия брой случаи на регистрация се изискват документи, за които ЗЕДЕП не допуска електронно подписване.

Оставащите безспорни

случаи на допустими заявления по електронен път са запазване на фирма и обявявания на някои категории актове, за които не се изисква особена форма. Оказва се, че електронната форма, предвидена в чл. 17 ЗТР, се свежда до една малка част от вписванията и обявяванията в търговския регистър, а за преобладаващите останали случаи е неприложима. Нито ЗТР, нито наредбата провеждат подобно разграничение. Изричното изброяване на допустимите регистрации по електронен път ще въведе яснота в регистрационното производство и ще улесни практиката.

Няма съмнение, че бъдещето принадлежи на електронните процедури, но предпоставките за това бъдеще трябва изчерпателно да бъдат създадени и да съществуват преди старта на регистъра. Тук, на първо място, стоят изискванията за сигурност.

Съществено за търговския регистър също е, че българският закон не регламентира достатъчните условия за установяване валидността на електронните документи. Не е нормативно решен въпросът за юридическата сила на документи, подписани с валиден сертификат, но проверявани след години, когато е изтекъл срокът на валидност на сертификата. Неуредеността на такъв род условия и проверки създава несигурност за всички електронни документи, внасяни по регистърното производство и създавани от Агенцията по вписванията в рамките на това производство.

Следващата седмица четете „Какво ново трябва да се направи в законодателството“

● За регистрация се изискват документи, за които Законът за електронния документ и електронния подпис не допуска електронно подписване

● Българският закон не регламентира достатъчните условия за установяване валидността на електронните документи

Измерване ефективността на HR гейностите

9 ноември 2007
Централен военен клуб, София.

Специален гост:
Ричард Фин, международен експерт по стратегии за управление на хора и трансформиране на HR функциите

Темите:

- Внедряване на система от показатели за ефективност
- Инструменти за измерване
- Добри практики

За информация и контакти:
тел.: 02/ 950 10 90; 8105 510
www.bhrmda.bg; www.karieri.bg
e-mail: bhrmda@bhrmda.bg

организатори: **КАПИТАЛ КАРИЕРИ** и **KARIERI.BG**

генерални спонсори: **Techno Logica**, **TBI Group**, **ДОВЕРИЕ**

Махариши

ДВОРЕЦ НА МИРА
за да предлага

Знание и програми за добро здраве, просветление за индивида и непобедимост на обществото

- ✓ Трансцендентална Медитация
- уникална научнопотвърдена умствена техника премахва дълбоко вкоренените стресове и напрежение укрепва имунната система и подобрява здравето разгръща пълния умствен потенциал
- ✓ Профилактични здравни програми
- ✓ Билкови хранителни добавки
- ✓ Екологично строителство и селско стопанство

Програмите са подкрепени от стотици научни изследвания

ПОСЕТЕТЕ УВОДНА ЛЕКЦИЯ
Понеделник и Четвъртък от 18:30,
Събота от 16:30
бул. „Патриарх Евтимий“ 17, тел. 9804240
ж.к. Люлин, блок 380, вход В, ап. 19
тел.: 827 22 50